

Terugblik

LNV in 2005

*Voedsel en groen
van internationale klasse*

Onder dit motto werkt het ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur.

Het platteland moet economisch gezond blijven met behoud van landschap en cultuur. Tenslotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt.

LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

Terugblik

LNV in 2005

Voorwoord

In deze kabinetsperiode hebben we veel veranderingen in het beleid op de rails gezet. In 2005 zijn de eerste resultaten daarvan goed zichtbaar geworden. Nu de belangrijkste beslissingen zijn genomen, is de uitvoering aan de beurt.

Dat geldt bijvoorbeeld voor het project Andere Overheid. Daarin ligt het accent op de verschuiving van verantwoordelijkheden van de overheid naar de samenleving, dus naar de mensen die het meest betrokken zijn. De overheid zorgt niet langer vóór maatschappelijke ontwikkelingen, maar zorgt dát mensen in staat zijn zelf hun verantwoordelijkheid te nemen. Vandaar dat we alleen centraal regelen wat moet en kiezen voor decentraal beleid waar dat kan. Daar hoort ook bij dat we belangrijke stappen hebben gezet op weg naar minder administratieve lasten voor ondernemers en burgers.

Daarnaast stond het afgelopen jaar in het teken van de uitvoering van beleid op terreinen van groen ondernemen en innovatieve kracht, veilig voedsel, plattelandontwikkeling en het werken aan een vitale natuur. Eén van de belangrijkste producten van LNV in 2005 is de visie 'Kiezen voor Landbouw' waarin we duidelijk maken dat de land- en tuinbouw in ons land een belangrijke plek inneemt en ook toekomst heeft. Maar die sector moet dan wel ecologisch en economisch duurzaam zijn, met ondernemers die inspelen op vragen uit de markt en uit de samenleving. Bovendien zijn agrarisch ondernemers zelf verantwoordelijk voor hun toekomst, waarbij de overheid ondersteunt en faciliteert.

Ook internationaal zijn belangrijke resultaten behaald. Zo bereikten we overeenstemming met de Europese Commissie over het mestbeleid. Daarnaast zijn goede vorderingen gemaakt met de implementatie van het

Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) en het Gemeenschappelijke Visserijbeleid (GVB). Bovendien heeft de Europese Commissie besloten de landbouwuitgaven vooralsnog intact te laten.

Ook in 2005 werden we geconfronteerd met de gevolgen van dierziekten, zoals de uitbraak van aviaire influenza binnen Europa. Het lijkt erop dat de dreiging van dierziekten blijvend is. De mogelijkheid tot vaccinatie is dan ook een doorbraak.

Als ik terugkijk op de afgelopen periode, stel ik vast dat wat in eerdere jaren is gezaaid, langzamerhand tot wasdom komt en geoogst kan worden. Daartoe zullen we het jaar 2006 ten volle gebruiken, want dit is het laatste volledige kalenderjaar van dit kabinet.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' shape followed by a horizontal line and a small flourish at the end.

Dr. C.P. Veerman

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Inleiding	7
Aviaire influenza	7
Administratieve lasten	7
Andere overheid	8
Kiezen voor Landbouw	8
Gezelschapsdieren	8
Groen ondernemen, innovatieve kracht	9
Nieuw mestbeleid	11
Kennis en innovatie	12
Visserij	13
Gemeenschappelijk landbouwbeleid	14
Fytosanitair	14
Nieuwe paden, vitale natuur	16
Ecologische hoofdstructuur	17
Natura 2000	18
Natuurbeschermingswet	18
Veilig voedsel, bewuste keus	20
Integrale ketenbenadering en Toezicht op controle	21
Verantwoordelijkheidsverdeling voedselveiligheid	21
Strategische dialoog voedselkwaliteit	22
Vertrouwd platteland, verrassend perspectief	24
Agenda Vitaal Platteland (AVP) en Plattelandsontwikkeling	25
Investeringsbudget Landelijk Gebied	25
Toegankelijkheid Platteland/recreatie	25
Plattelandsontwikkelingsprogramma	26
En verder....	29
CLIENT	29
Consumentenplatform	29
Liberalisering sector	29

Het afgelopen jaar heeft LNV de toekomstvisie "Kiezen voor Landbouw" gepresenteerd. Hierin staat een vitale, duurzame landbouw in Nederland centraal.

Inleiding

Aviaire influenza

Ook in Europa sloeg in 2005 de gevreesde dierziekte aviaire influenza (AI) toe. Nederland is er vorig jaar gelukkig van gevrijwaard gebleven. Wel is het ministerie van LNV, in samenwerking met vele binnen- en buitenlandse organisaties bezig geweest met preventieve maatregelen. Maatregelen die uiteindelijk hebben geleid tot Europese goedkeuring van het preventief vaccineren van hobbydieren en buitenuitloop kippen.

Nederland heeft zelf de volgende maatregelen genomen: een ophokplicht, de mogelijkheid tot vaccinatie van dierentuindieren, hobbydieren en buitenuitloop kippen, versterkte monitoring van wilde vogels en verbetering van early warning. Initiatief van LNV heeft ook geleid tot strategische detacheringen bij de OIE (de wereldorganisatie voor diergezondheid) en de Food and Agricultural Organization (FAO) ten behoeve van de internationale coördinatie rond AI. Daarnaast is een bijdrage geleverd aan projecten in Indonesië en Vietnam om de bestrijdingscapaciteit en de expertise te vergroten.

Administratieve lasten

Met gepaste trots kan LNV vaststellen dat gedurende deze kabinetsperiode een reductie van de administratieve lasten in de sector is behaald van 33%. Dat ligt ruimschoots boven de doelstelling van 25%. Toch blijft continue aandacht voor lastenvermindering noodzakelijk. Temeer daar nog niet iedereen de lastenverlichting ook daadwerkelijk zo voelt. Dat heeft onder andere te maken met het wennen aan nieuwe, vereenvoudigde regels.

Andere overheid

Het kabinet heeft besloten tot het actieprogramma Andere Overheid. Doel daarvan is de verantwoordelijkheden tussen regering en burger zodanig vorm te geven dat ze daar komen te liggen waar ze ook werkelijk horen. Voor het LNV-domein komt dat neer op:

- Van zorgen voor naar zorgen dat;
- Decentraal wat kan, centraal wat moet;
- Minder regelgeving, minder bureaucratie, minder lastendruk en minder uitvoeringslast.

Kiezen voor Landbouw, de nieuwe Natuurbeschermingswet en het Beleidskader Toezicht op controle zijn goede voorbeelden van de invulling van deze beleidsfilosofie.

Kiezen voor Landbouw

Het afgelopen jaar heeft LNV de toekomstvisie “Kiezen voor Landbouw” gepresenteerd. Hierin staat een vitale, duurzame landbouw in Nederland centraal. Daarbij wordt rekening gehouden met de internationale context en de nationale randvoorwaarden. Tot die internationale context hoort ondermeer de toenemende druk tot liberalisering.

Zowel op Europees niveau als nationaal zijn de landbouwwitgaven aan de orde geweest. De Europese Raad heeft besloten de landbouwwitgaven voor de komende jaren intact te laten.

Gezelschapsdieren

Het welzijn van gezelschapsdieren is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Ook burgers en private organisaties dienen hierbij een rol te spelen. Daarom is begin 2005 het Forum welzijn gezelschapsdieren ingesteld. Hierin zijn, onder onafhankelijk voorzitterschap, de belangrijkste spelers in de gezelschapsdierenwereld vertegenwoordigd.

Het Forum komt begin 2006 met een eindrapportage over de manier waarop de zorg voor het dierenwelzijn gestalte moet krijgen en welke rol van ieder van de verantwoordelijken daarbij wordt verwacht. Ook de rol van LNV komt daarbij aan de orde. Deze werkwijze rond het Forum is in overeenstemming met de doelstellingen van de Andere Overheid.

*Groen ondernemen,
innovatieve kracht*

LNV wil de internationale concurrentiekracht van het agrobédrijfsleven versterken. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is daarbij uitgangspunt. Meer aandacht voor milieu, dierenwelzijn én productkwaliteit biedt nieuwe marktkansen. Om bij te dragen aan duurzaam ondernemerschap investeert LNV in onderzoek en innovatie. Onderwijs en voorlichting zorgen ervoor dat de resultaten voor iedereen beschikbaar zijn.

Pulsvisserij kan vele voordelen bieden ten opzichte van traditionele vangstmanieren.

Groen ondernemen, innovatieve kracht

Nieuw mestbeleid

Het nieuwe mestbeleid moet ervoor zorgen dat grond- en oppervlaktewater minder belast worden met mineralen. Voor de agrarische bedrijven een zware, maar haalbare opgave met aanzienlijke inkomenseffecten. Het afgelopen jaar is de gewijzigde Meststoffenwet door zowel de Tweede als de Eerste Kamer goedgekeurd. Daarmee is de weg geëffend voor een stelsel van gebruiksnormen en een vereenvoudiging van de dierrechten. De administratieve lasten en de uitvoeringslasten kunnen hierdoor met 40% worden verminderd. Met de Europese Commissie is in 2005 volledige overeenstemming bereikt over het mestbeleid voor de komende vier jaar. Ook het Nederlandse verzoek om op graslandbedrijven meer dierlijke mest te mogen gebruiken, heeft uiteindelijk de instemming gekregen van een grote meerderheid van de lidstaten. De Europese Commissie heeft hiervoor in december 2005 de zogeheten derogatiebeschikking afgegeven.

Telefoongesprekken en bezwaarschriften nav beleidswijzigingen

Telefoontjes

	Begroting 2005	Realisatie 2005
Aantal af te handelen telefoongesprekken	650 000	433 000

Het aantal telefoontjes is sterk achtergebleven. Vanwege de invoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Nieuw Mestbeleid was rekening gehouden met een "worst case scenario". Dit scenario is niet uitgekomen, het geen leidde tot een lagere realisatie.

Bezwaarschriften

	Begroting 2005	Realisatie 2005
Minas (aantal)	8 000	4 340
% toegewezen	30%	85%
% afgewezen	70%	15%
Overige (aantal)	6 230	6 402
% toegewezen	30%	27%
% afgewezen	70%	73%

Naast de lagere aantallen bij Minas, valt ook het hoge percentage toegewezen bezwaren op. Het percentage dat daarna in een eventueel beroep wordt goedgekeurd ligt overigens slechts op 0,9%. In de mestregelgeving zijn in de loop van de tijd veel wijzigen van beleid en regelgeving geweest waardoor reeds lopende bezwaren alsnog werden toegekend. Bovendien worden in de bezwaarfase nogal eens nieuwe aangiftegegevens verstrekt waardoor met die nieuwe gegevens bezwaren gegrond worden verklaard. Hierdoor is het percentage toegekende bezwaren relatief hoog.

Kennis en innovatie

Ook LNV maakt deel uit van het Innovatieplatform van het kabinet. Het Platform moet ervoor zorgen dat de innovatieaanpak van de verschillende departementen meer met elkaar in overeenstemming wordt gebracht en de innovatiekracht van het bedrijfsleven aanwakkeren. Aan LNV de taak om een bijdrage te leveren aan het zichtbaar maken van het innovatieproces in de sector in gezamenlijke agenda's, maar ook in een diversiteit van ontwikkelingen, zoals:

- een effectief samenwerkingsverband met het ministerie van EZ voor het sleutelgebied Flowers & Food;
- de uitwerking van Food and Nutrition Delta, Groene Genetica en de Phytophthoravrije aardappel door en met het bedrijfsleven;
- de ontwikkeling van een sectoragenda voor de tuinbouw met onder andere een nieuwe fase van de 'kas als energiebron' en de 'intelligente kas', waarin een omslag gemaakt wordt naar geïntegreerde systemen in ketens en netwerken.

Om te kunnen vaststellen of voor handen zijnde en nieuwe kennis voldoende wordt benut, is een meetinstrument ontwikkeld. Daarnaast wordt 5-10% van de LNV-bijdrage aan DLO gebruikt om stakeholders op een gestructureerde manier beter bekend te maken met het kennisbeleid.

Ook in internationaal verband tracht LNV een brugfunctie te vervullen tussen technologische instellingen en het bedrijfsleven. Zo heeft LNV een substantiële bijdrage geleverd aan het internationale netwerk voor de onderzoeks-programmering (ERA-net; Permanent Comité Landbouwkundig Onderzoek).

Het afgelopen jaar zijn voor zowel de kottervisserij op de Noordzee als de IJsselmeervisserij saneringstrajecten gestart. Doel hiervan is om het vangstvermogen en de vangstmogelijkheden meer met elkaar in overeenstemming te brengen. De capaciteit van de IJsselmeervisserij moet met 50% worden teruggebracht, die van de Noordzeekottervloot met 20%. Van deze doelstellingen is voor het IJsselmeer intussen al een reductie met 38% bereikt, voor de Noordzee met 15%.

Herstructurering visserij

Duurzaamheid krijgt in het visserijbeleid o.a. invulling door te streven naar biologisch verantwoorde visserij door een sector die vanuit een gezond sociaal-economisch perspectief de gevolgen voor het ecosysteem beperkt. Dit maakt in een aantal situaties vermindering van de vangstcapaciteit via herstructurering noodzakelijk.

Streefwaarden

- Evenwicht tussen de te vangen hoeveelheden vis en de vangstcapaciteit van de zeevisserijvloot. Terugbrengen omvang van de vloot in 2005. Streefwaarde 2005: 2 400 Bruto ton.
- Vermindering van de visserijcapaciteit op het IJsselmeer met ten minste 35%.

Prestatiegegevens visserij

Instrument	Realisatie		Begroting
	2004	2005	2005
Vlootstructuurbeleid/capaciteitsvermindering	Prestatie	Prestatie	Prestatie
Vrijwillige sanering zeevisserij	-	2 440 BT	2 400 BT
Vrijwillige sanering IJsselmeervisserij	-	-38%	-35%

Pulsvisserij kan vele voordelen bieden ten opzichte van traditionele vangstmanieren. Reden voor LNV om de afgelopen jaren fors te investeren in de ontwikkeling van deze manier van visserij. En niet zonder succes, want:

- Er zal minder bodemberoering en minder bijvangst zijn,
- De kwaliteit van de vis is aanzienlijk beter dan conventioneel gevangen vis,
- Het brandstofverbruik is ca. 40% lager dan gebruikelijk.

Nederland heeft dan ook van de Europese Commissie ontheffing gekregen om met de pulskor aan de slag te gaan op voorwaarde dat er een positief wetenschappelijk advies komt. Het is nu zaak de pulsvisserij te introduceren op de Noordzeekottervloot.

De Stuurgroep Nijpels heeft zich gebogen over de herijking en uitbreiding van het stelsel van co-management in de zeevisserij. Dat heeft begin 2005 geleid tot een groot aantal aanbevelingen. Eerste prioriteit krijgt de aanpak van het motorvermogen. De sector zelf neemt inmiddels verantwoordelijkheid voor het terugdringen van het gebruik van motoren met een groter vermogen dan ze op grond van de verstrekte visvergunning zouden mogen hebben.

Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) van de EU is bedoeld om een verantwoorde visserijketen te ontwikkelen die leidt tot een evenwichtige en duurzame exploitatie van de visstand. Daarom zijn in EU-verband onder meer regels opgesteld voor minimummaaswijdten, minimum maten, gesloten tijden en gebieden en beperkingen voor bepaalde visserijmethoden. Ook zijn afspraken gemaakt die moeten leiden tot stabiliteit van de vismarkt.

Ecologisch duurzame visserij

De Nederlandse zeevisserij vist in Europese wateren binnen de quota. De visquota voor Nederland en de uitputting daarvan in 2005 geven het volgende beeld.

Streefwaarden verantwoorde visserij

Soort	Gebied	Actueel quotum	Benutting
Tong	Noordzee	13 578 ton	10 888 ton (80%)
Schol	Noordzee	23 215 ton	22 278 ton (96%)
Kabeljauw	Noordzee	2 319 ton	1 648 ton (71%)
Haring	Noordzee	81 957 ton	81 709 ton (99%)
Makreel	Westelijke wateren	20 061 ton	20 061 ton (100%)
Horsmakreel	Westelijke wateren	47 853 ton	42 972 ton (90%)

Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de EU is bedoeld om een evenwichtig markt- en prijsbeleid tot stand te brengen en de kwaliteit van het platteland te versterken. De afgelopen jaren is het GLB sterk hervormd, om deze minder marktverstoring te maken. Het accent is daardoor verschoven van exportsteun naar inkomenssteun voor de boeren. Bovendien is deze steun nu gekoppeld aan voorwaarden op het gebied van milieu, voedselkwaliteit en dierenwelzijn. Het EU-plattelandbeleid is bedoeld om de agrarische sector te helpen concurreren en duurzamer te laten werken en de plattelandseconomie en de leefbaarheid op het platteland te versterken.

Fytosanitair

Nederland is een agrarische grootmacht en knooppunt van plantaardige handelsstromen. Het is daarom noodzakelijk het fyto-sanitair beleid te versterken. Het Project Plantkeur is in het leven geroepen om de inrichting van het inspectiesysteem te verbeteren. In lijn met het programma Andere Overheid is hierbij voor het bedrijfsleven een nadrukkelijke rol weggelegd. Het is de bedoeling om de keuringen van de Plantenziektenkundige Dienst onder te brengen bij zelfstandige keuringsdiensten (ZBO's), onder toezicht van LNV. Voorop blijft staan dat hiermee onverminderd goede fyto-sanitaire garanties worden afgegeven die internationaal worden geaccepteerd. Naar verwachting kan Plantkeur in 2007 worden ingevoerd.

Dankzij inspanningen van de Europese Commissie en de lidstaten kreeg de EU begin 2005 opnieuw toegang tot de Russische markt. LNV heeft het herstel van de export intensief begeleid. Daarvoor is vanaf het derde kwartaal 2005 de personeelsinzet verhoogd.

In vervolg op een Nederlands initiatief honoreerde de Europese Commissie een samenwerkingsproject van 15 landen om nationale onderzoekagenda's over plantenziekten af te stemmen en beschikbare middelen beter te benutten.

*Nieuwe paden,
vitale natuur*

Meer natuur, vitale natuur. Daar staat LNV voor.

De belangrijkste pijler is de ontwikkeling van een netwerk van aaneengesloten natuurgebieden door het hele land (de Ecologische Hoofdstructuur). LNV zet zich in voor behoud van de rijkdom aan planten- en diersoorten. Wanneer die wordt bedreigd, grijpt LNV in. Daarnaast financiert LNV natuurontwikkeling. Samen met natuurorganisaties wil het ministerie nieuwe paden inslaan, om het contact tussen mens en natuur te verbeteren. Natuur om te beschermen én om van te genieten.

De Natuurbeschermingswet regelt beheer, herstel en bescherming van Nederlandse natuurgebieden.

Nieuwe paden, vitale natuur

Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur de voorrang krijgt. Ook het afgelopen jaar heeft LNV hieraan in nauwe samenwerking met de provincies hard gewerkt. Een belangrijk onderdeel van de EHS zijn de zogeheten robuuste verbindingen. Het zijn als het ware de levensaders tussen gebieden. De provincies zijn de trekkers van deze robuuste verbindingen. Zij maken duidelijk waar het instrumentarium kan worden ingezet.

Ecologische hoofdstructuur

Streefwaarden

Omschrijving streefwaarde	Realisatie 2004	Realisatie 2005	Begroting 2005
Robuuste verbindingen te verwerven	213 ha	503 ha	415 ha
Uitbreiding EHS met functiewijziging (excl. Robuuste verbindingen) te verwerven	3 144 ha	3 906 ha	2 479 ha

Prestatiegegevens

Instrument	Realisatie 2004	Realisatie 2005	Begroting 2005
Verwerving robuuste Verbindingen	213 ha	503 ha	415 ha
Afronding bestaande Natuurterreinen	544 ha	-	-
Verwerving nieuwe natuur	3 144 ha	3 906 ha	1 160 ha
- waarvan NURG		269 ha	228 ha
- waarvan Maaswerken		125 ha	285 ha

De verwerving van grond ten behoeve van de droge EHS, inclusief de robuuste verbindingen, is in 2005 voortvarend ter hand genomen. Nu de bruto-begrenzing van de robuuste verbindingen is opgenomen in de Nota Ruimte, zijn provincies aan de slag gegaan met de specifieke planvorming en realisatie.

Het areaal agrarisch natuurbeheer binnen de EHS groeit aanzienlijk sneller dan gepland. Toch kunnen hiermee niet alle kwaliteitsdoelen worden gerealiseerd. Daarom is in 2005 het project “het weidevogelverbond” gestart, waarbij alle initiatieven voor behoud en bescherming van weidevogels van zowel overheden als burgers bij elkaar worden gebracht.

Natura 2000

Uiterlijk in 2010 moet de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa tot staan gebracht zijn. Dat moet ondermeer gebeuren door het realiseren van een aantal belangrijke natuurgebieden, het Natura-2000-netwerk. Dat is de strekking van een EU-besluit op grond waarvan Nederland een aantal Natura-2000-gebieden heeft aangewezen. In juni 2005 zijn de hoofdlijnen gepresenteerd voor het uitwerken van instandhoudingdoelstellingen, de aanwijzingsbesluiten en beheerplannen. Een van de onderdelen van de nadere uitwerking is een evaluatie van de staat van instandhouding van soorten en habitattypen in Nederland. De resultaten hiervan zullen worden gebruikt voor de rapportage aan de EU in 2007. In oktober 2005 zijn conceptdoelstellingen voor Natura 2000 gepubliceerd; definitieve doelstellingen volgen in 2006. Daarna worden de aanwijzingsbesluiten uitgewerkt.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet regelt beheer, herstel en bescherming van Nederlandse natuurgebieden. De wet is aangepast aan Vogel- en Habitatrichtlijn en in oktober 2005 in werking getreden. Met provincies zijn afspraken gemaakt over de financiering van nieuwe provinciale taken in het kader van deze wet. Voor de vergunningverlening op grond van deze wet zijn voor provincies meerjarig middelen beschikbaar gesteld.

Prestatiegegevens natuurbeheer

Instrument	Realisatie 2004	Realisatie 2005	Begroting 2005
Beheer bestaand bos, natuurterreinen en landschap	464 324 ha	489 527 ha	440 813 ha
- waarvan beheerd door SBB	213 838 ha	215 607 ha	216 813 ha
- waarvan beheerd door PNB's	250 486 ha	273 920 ha	224 000 ha
Particulier natuurbeheer (functieverandering)	2 040 ha	3 288 ha	2 074 ha
Agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer (SAN)	73 621 ha	81 697 ha	85 500 ha
Overlevingsplan bos- en natuur	300 projecten	273 projecten	300 projecten
Behoud historische buiten- plaatsen	268 buiten- plaatsen	270 buiten- plaatsen	260 buiten- plaatsen
Herstel historische buiten- plaatsen	11 buiten- plaatsen	14 buiten- plaatsen	35 buiten- plaatsen
Natuurbeschermingswet	175 gebieden	221 gebieden	175 gebieden

Mede dankzij de inspanningen van de provincies en andere partijen begint de realisatie van particulier natuurbeheer aan te trekken. Binnen Herstel historische buitenplaatsen zijn minder maar grotere projecten gerealiseerd.

*Veilig voedsel,
bewuste keus*

Geen voedsel zonder boeren, tuinders en vissers. Zij zijn als producenten verantwoordelijk voor wat zij op de markt brengen. Daar zijn duidelijke regels voor, vastgesteld door het ministerie van LNV. Dat houdt ook toezicht op de naleving ervan.

De consument wil veilig voedsel, dat op duurzame wijze wordt geproduceerd. Daarom vindt LNV dat de herkomst van ingrediënten eenvoudig te achterhalen moet zijn - voor de veiligheid. En dat de manier waarop voedsel wordt voortgebracht herkenbaar is - zo kan de consument een bewuste keuze maken.

In 2005 heeft LNV de Strategische dialoog voedselkwaliteit gevoerd.

Veilig voedsel, bewuste keus

Integrale ketenbenadering en Toezicht op controle

Op het gebied van voedselveiligheid en -kwaliteit zijn het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet. Zoals de start van het Programma Integrale ketenbenadering. Dit heeft ondermeer tot doel regels te beperken en te moderniseren. Het moet uiteindelijk leiden tot verdere kostenbesparing door het efficiënter gebruik van private kwaliteitssystemen. Hierdoor kan de directe overheidscontrole efficiënter gebeuren of zelfs worden vervangen door toezicht op controle.

In het Beleidskader Toezicht op Controle, dat het afgelopen jaar gereed is gekomen, zijn voorwaarden aangegeven voor het invullen van de eigen verantwoordelijkheid en initiatieven van de sector. Initiatiefnemers en betrokken controlerende organisaties kunnen nu gezamenlijk private initiatieven voor aangepaste toezichtarrangementen verkennen en beoordelen.

Verantwoordelijkheidsverdeling voedselveiligheid

In 2005 is de nota "Veilig voedsel voor iedereen, een gezamenlijke verantwoordelijkheid" verschenen. Deze nota, opgesteld in samenwerking met VWS, stelt vast dat ons voedsel heel veilig is en dat we ervoor moeten zorgen dat dat zo blijft. Niet langer het aanscherpen van normen staat in de nota centraal, maar juist het vaststellen van acceptabele risico's. Daarbij komen ook andere waarden van voedsel dan alleen veiligheid aan de orde.

De Tweede Kamer is per brief op de hoogte gesteld van de verdeling van verantwoordelijkheden op het gebied van voedselveiligheid tussen LNV en VWS. LNV blijft verantwoordelijk voor onder meer de regels voor diervoeders, zoonosen, illegale groeibevorderaars en voor de regelgeving rond voedselveiligheid. LNV is per 1 januari 2006 tevens geheel verantwoordelijk voor de vleeskeuring. Hiertoe is onder andere de nieuwe regeling Vleeskeuring opgesteld. De Algemene Levensmiddelenverordening van de EU legt de primaire verantwoordelijkheid voor een veilige productie bij de producent.

Strategische dialoog voedselkwaliteit

Op basis daarvan heeft LNV het Hygiënepakket samengesteld, dat per 1 januari 2006 van kracht is geworden.

Uit de Strategische dialoog voedselkwaliteit, die in 2005 is gevoerd, is nadrukkelijk naar voren gekomen dat naast voedselveiligheid ook andere, aan het voedselcomplex gerelateerde, waarden moeten worden meegewogen. Te denken valt aan dierenwelzijn, diergezondheid, economie, milieu en 'fair trade'. LNV heeft deze Strategische dialoog het afgelopen jaar gevoerd met burger en bedrijfsleven. Hiermee is 'het contract met de samenleving' weer up to date gemaakt en is op een nieuwe manier invulling gegeven aan de 'V' van Voedselkwaliteit.

*Vertrouwd platteland,
verrassend perspectief*

LNV streeft naar een platteland waar iedereen zich thuis voelt. LNV wil boeren goede economische perspectieven bieden. Zij beheren een groot deel van de ruimte. Ook moet het platteland aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor bewoners en recreanten. LNV investeert daarom in de kwaliteit van landelijke gebieden. Diversiteit, leefbaarheid en culturele identiteit zijn hierbij kernbegrippen. Samen met alle betrokkenen zoekt LNV naar verrassende oplossingen om deze - soms tegenstrijdige - functies te combineren.

Het landelijk gebied is van grote betekenis voor de bevolking, zowel in de nabijheid van grote steden als in de gebieden daar ver omheen.

Vertrouwd platteland, verrassend perspectief

Agenda Vitaal Platteland (AVP) en Plattelandsontwikkeling

Samen met andere departementen en andere overheden heeft LNV in 2005 het tweede Meerjaren Programma (MJP-2) voor een Vitaal Platteland opgesteld. In het MJP-2 zijn de belangrijkste rijksdoelen en –middelen voor het platteland vastgelegd. Het programma vormt de start voor een nieuwe fase in het plattelandsbeleid waarin rijk, provincies, gemeenten en maatschappelijke partijen meerjarige afspraken maken over de uitvoering.

De Agenda Vitaal Platteland legt de basis voor onder andere drie voorbeeldprojecten: 'Kunst op het platteland', 'Delen van kennis rondom gebiedsgericht werken', inclusief een afsluitende publicatie 'Verrassende Ruimte' en het eerste Plattelandsparlement in Nederland. Het AVP-bulletin houdt de samenleving op de hoogte van de vorderingen rond de plattelandsontwikkeling.

Investeringsbudget Landelijk Gebied

Met het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), dat in 2007 in werking treedt en begint met meer dan 3 miljard, geeft LNV invulling aan het principe 'decentraal wat kan en centraal wat moet'. Tot nu toe was er sprake van veel versnipperde subsidiestromen, waardoor de inrichting van het landelijk gebied niet altijd even soepel verliep. Door het ILG krijgen betrokkenen in een gebied die bij de provincies een goed plan indienen, één budget voor 7 jaar. Op die manier, dus rijksdoelen uit laten voeren via de provincies, hoopt het kabinet sneller te komen tot zichtbare resultaten in het landelijk gebied.

Toegankelijkheid Platteland/recreatie

In het verstedelijkt Nederland liggen rijksdoelen van recreatie, groen in en om de stad, landschap en plattelandsontwikkeling dicht bij elkaar. Voor een vitale stad mogen natuur, groen en recreatiefaciliteiten niet ver weg liggen. In de hoogstedelijke omgeving is een groot gebrek aan speelruimte voor kinderen. Het landelijk gebied is van grote betekenis voor de bevolking, zowel in de nabijheid van grote steden als in de gebieden daar ver omheen.

Daarom heeft het wandelbeleid in 2005 een extra impuls gekregen, bijvoorbeeld door in overleg met de minister van V&W oeverpaden, in beheer bij Waterschappen en Rijkswaterstaat, open te stellen. Ook kunnen boeren een hogere vergoeding krijgen voor wandelaars op hun boerenland. Op deze manier komt 1000 km extra wandelpad over boerenland beschikbaar.

Ook voor fietsers wordt het nodige gedaan. In het kader van het ILG wordt met de provincies een meerjarig convenant voorbereid dat voorziet in de aanleg van landelijke routenetwerken voor fietsen, varen en wandelen.

Onder het motto "6 halen 1 betalen" is in 2005 de vernieuwing van het stedelijk en landelijk recreatiebeleid daadwerkelijk van start gegaan. Recreatie in en om de stad draagt bij aan vermindering van de automobiliteit, aanpak van milieuproblemen als fijnstof, verbetering woon- en leefklimaat, verbetering volksgezondheid en verbetering van de biodiversiteit. Voor dit beleidsterrein is samenwerking gezocht met de ministeries van VWS en VROM.

Plattelandsontwikkelings- programma

In 2005 heeft de Europese Raad van Landbouwministers een akkoord bereikt over de plattelandsonverordening die voor de periode 2007-2013 van kracht zal zijn. Nederland krijgt in de periode 2007-2013 wel een kleiner bedrag uit het Europees plattelandsfonds.

Rijk en provincies werken gezamenlijk aan het opstellen van een plattelandstrategie en -programma (POP2) voor de nieuwe periode. Met de staatssecretarissen van VROM en V&W en de provincies zijn afspraken gemaakt over de inhoudelijke prioriteiten die het rijk in het POP2 wil stellen en over de verdeling van de middelen over de vier zogenaamde assen: concurrentieversterking, beheer van natuur en landschap, diversificatie van de plattelandseconomie en Leader.

Het programma CLIENT (Controles op Landbouwgoederen bij Import en Export naar een Nieuwe Toekomst) moet informatiestromen en controleprocessen bij im- en export van landbouwgoederen verbeteren.

En verder

CLIENT

Het programma CLIENT (Controles op Landbouwgoederen bij Import en Export naar een Nieuwe Toekomst) moet informatiestromen en controleprocessen bij im- en export van landbouwgoederen verbeteren. LNV werkt hierbij nauw samen met bedrijfsleven en andere overheden.

CLIENT Import heeft in 2005 tijdens een ministeriële conferentie van een Europese vakjury een "Good Practice label" ontvangen als voorbeeld voor goed eGovernment. In 2005 is het project CLIENT Export van start gegaan. Met dit project wordt een nieuw en geautomatiseerd systeem voor exportcertificering van landbouwgoederen en voor CITES-verklaringen ontwikkeld. Het moet tevens leiden tot 'slimmere' inspectieregimes en toepassing van principes van 'Toezicht op Controle'.

Consumentenplatform

Het Consumentenplatform heeft in 2005 een extra bijeenkomst gewijd aan de Strategische dialoog Voedselkwaliteit. In de drie reguliere bijeenkomsten van het platform is gesproken over:

- "Platteland, ook voor uw vrije tijd?" over recreatie op het platteland;
- 'Dierenwelzijn, willen we dat weten?' over consumentenpercepties rond dierenwelzijn;
- 'Diermeel, voer voor discussie' over het al dan niet versoepelen van het huidige verbod op het gebruik van diermeel in diervoeders.

Liberalisering sector

Liberalisering van de agrarische sector is onontkoombaar. De druk vanuit de WTO en de EU is ook in 2005 verder toegenomen. Mede op basis daarvan is de nota Kiezen voor Landbouw tot stand gekomen. In Brussel hebben de discussies over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vooral in het teken gestaan van het nieuwe plattelandsbeleid en de nieuwe suikermarktordening. Over beide onderwerpen is intensief overlegd met alle betrokken maatschappelijke partijen.

De WTO Doha Ontwikkelingsronde over liberalisering van de wereldhandel is in december 2005 in Hongkong niet voltooid. Een nieuw Landbouwakkoord is uitgebleven. Wel is afgesproken de exportsteun te disciplineren dan wel uit te faseren (exportrestituties). Het is de bedoeling de onderhandelingen in 2006 af te ronden.

Colofon

Uitgave

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73,
Postbus 20401, Den Haag

Redactie

Directie Voorlichting

Vormgeving

Bruikman & Kok, Den Haag

Fotografie

Fotobureau Mieke van Engelen
Fotobureau WFA

Druk

Thieme Media Services, Delft
mei 2006

Meer informatie?

Infotiek, tel. (070) 378 4062
Internet www.minlnv.nl

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit